

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Birgitta Eriksson

Socialnämnden 2013-04-24

Riktlinjer Lex Sarah - justering

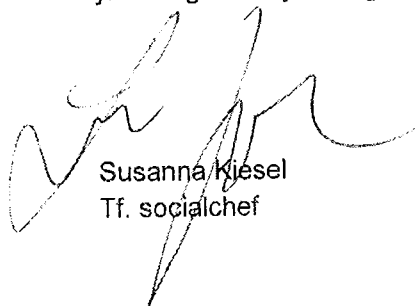
Nya bestämmelser om lex Sarah (SOSFS 2011:5) började gälla från och med den 1 juli 2011. Lex Sarah benämns de bestämmelser i socialtjänstlagen (SoL) och i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som reglerar skyldigheter för anställda och de som bedriver verksamhet när det gäller missförhållanden och risker för missförhållanden i verksamheten. Som huvudman har socialnämnden ett övergripande ansvar i egen regi och i enskild verksamhet. Detta innebär bland annat att det för den kommunala verksamheten ska finnas aktuella rutiner för hur skyldigheten att rapportera, utreda, avhjälpa och undanröja missförhållanden och risker för missförhållanden samt hur anmälan till Socialstyrelsen ska fullgöras enligt SoL och LSS.

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde i oktober 2011 om förändrade riktlinjer utifrån de nya bestämmelserna. Efter en tids tillämpning av de nu gällande riktlinjerna ses en möjlighet att förenkla dessa för att ytterligare underlätta för verksamheterna att arbeta med Lex Sarah.

Ärendet har informerats till nämndens ledamöter vid sammanträdet den 20 mars 2013 då de justerade riktlinjerna daterade den 14 mars 2013 även delades ut.

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förslaget daterat den 14 mars 2013 avseende justering i riktlinjer enligt Lex Sarah att gälla från och med den 25 april 2013.

Susanna Kjessel
Tf. socialchef

Lilian Carleson
Hälsa- och sjukvårdsamordnare/
Medicinskt ansvarig sjuksköterska /

Bilagor

Förslag daterat den 14 mars 2013, Riktlinjer Lex Sarah inklusive bilagor

SOCIAL OMSORG

Riktlinjer för Lex Sarah

Sedan den 1 juli 2011 gäller Lex Sarah inom hela socialtjänstens verksamhet och rapporteringsskyldigheten har utökats. Områden som idag innefattas av Lex Sarah är – hela socialtjänsten, omsorg om äldre personer, omsorg om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, stöd & hjälp till barn och familjer som behöver hjälp av olika slag, familjerätten där socialnämnden har skyldigheter enligt lag, adoption och fastställande av faderskap.

Lex Sarah är bestämmelser som gäller anställda eller verksamma inom verksamheten (praktikant eller liknande), som tar hand om äldre personer eller personer med funktionsnedsättning. De är skyldiga att rapportera missförhållanden eller risker för missförhållanden.

Syftet med Lex Sarah är både att verksamheten ska utvecklas och att missförhållanden ska rättas till, bidra till att den enskilde får insatser av god kvalitet och att skydda den enskilde från missförhållanden. (Modell för risk- och händelseanalys, SKL 2011)

Information om Täby kommuns lokala rutin, SOSFS 2011:5 i sin helhet, kontaktuppgifter samt de olika underlagen för rapport, utredning och anmälan till Socialstyrelsen ska finnas på Täby kommuns hemsida.

Rapport

Du som arbetar i verksamheten har en skyldighet att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden. (Se bilaga 1.)

Detta ska rapporteras

Med missförhållanden avses såväl utförda handlingar som handlingar som någon av försummelse eller av annat skäl har underlåtit att utföra och som innebär eller har inneburit ett hot mot eller har medfört konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. Med en påtaglig risk för ett missförhållande, som också ska rapporteras, ska avses att det är fråga om en uppenbar och konkret risk för ett missförhållande. (SOSFS 2011:5, 2 kap. 3§)

Rapporten ska ställas till

Information om vem i verksamheten som är utsedd att vara mottagare av rapporter ska ges vid det första tillfället vid nyanställningar samt vid senare tillfälle om förändring av mottagare görs. (SOSFS 2011:5, 2 kap 2§)

Omedelbara åtgärder

När en rapport har inkommit ska den som rapporteringsskyldigheten ska fullgöras till, enligt 14 kap. 3 § andra stycket SoL eller 24 b § andra stycket LSS, omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver. (SOSFS 2011:5, 3 kap 1§)

Utredning

Den som tar emot rapporten ska göra en utredning och dokumentation över vidtagna åtgärder. (Se bilaga 2.)

Utredningen skickas till

Utredningen skickas för kännedom till socialnämnden i Täby kommun. Om utredningen visar att en Lex Sarah föreligger ska en anmälan till Socialstyrelsen göras. Anmälan görs i samverkan med Täby kommuns medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS).

Utredningen ska innehålla

Sammanställd insamlad fakta, beskrivet händelseförlopp, identifierade bakomliggande orsaker och vidtagna åtgärder för att förhindra upprepning. Utredningen ska avslutas med ett ställningstagande. (SOSFS 2011:5, 5 kap)

Anmälan

Ett allvarligt missförhållande ska anmälas till Socialstyrelsen oavsett om missförhållandet åtgärdats eller inte. (SOSFS 2011:5, 6 kap 1§)

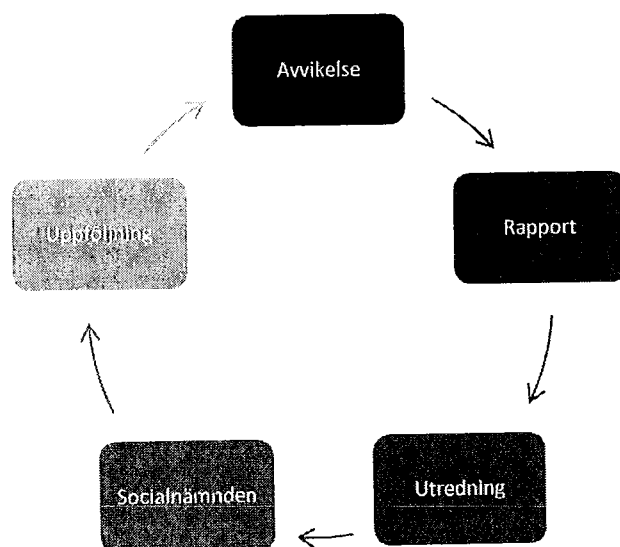
Detta ska anmälas

Ett allvarligt hot eller händelse som medfört allvarliga konsekvenser för en persons liv, säkerhet, fysiska eller psykiska hälsa.

Gör anmälan så här

Anmälan ska göras på särskild blankett. (SOSFS 2011:5, 6 kap 2§) Anmälan görs i samverkan med Täby kommuns MAS. (Se bilaga 3.)

Täby kommuns rutin för hantering av Lex Sarah ärenden (till kommunens hemsida)

1. En avvikelse inträffar som leder till en rapport med bifogad riskmatris. (se bilaga 1)
2. Rapporten lämnas vidare till angiven mottagare i verksamheten. Utredningen påbörjas och efter avslutad utredning sänds utredningen vidare till socialnämnden för kännedom. (se bilaga 2) Allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande ska anmälas enligt särskild blankett till Socialstyrelsen (se bilaga 3). Anmälan görs i samverkan med Täby kommuns MAS. Anmäld Lex Sarah ska skickas vidare till socialnämnden för kännedom.
3. Respektive verksamhetschef ansvarar för att följa upp att de beslutade åtgärderna vidtagits och att effekterna av åtgärderna utvärderas.

Bilaga 2

Utredning av missförhållanden och risker för missförhållanden enligt SoL och LSS, Lex Sarah

Inkommen rapport

Datum för mottagande av inkommen rapport	Rapporten mottogs av
Rapporten inkom: Muntligt ☐ Skriftligt ☐ Via mail ☐	Namn på rapporteringsskyldig
Uppgifter om utredare: (namn, telefon)	Utredning inledd och avslutad (datum)
Vilka har informerats om inkommen rapport? Den enskilde ☐ Legal företrädare ☐ Ansvarig chef ☐ Namn på chef:	

Rapporten berör

Verksamhetens namn (enhet, avdelning)	Verksamhetsansvarig
Berörd/berörda brukare/kund:	Personnummer:
Tidpunkt för händelsen? År, månad, dag, ev. klockslag	Bedömd poäng enligt matris för bedömning av grad av risk (från riskmatrisen i rapporten)
Hur upptäcktes händelsen?	Vilka omfattas av händelsen? Ange även titel.
Rapporten avser: Missförhållande/Påtaglig risk för missförhållande	

Ange typ av missförhållanden/påtaglig risk för missförhållanden

Brister i bemötande

Övergrepp → ange vilken/ vilka typer av övergrepp (fler än ett svarsalternativ är möjligt):

Fysiska (t.ex. slag, nypningar, hårda tag)

Psykiska (t.ex. hot bestraffningar, trakasserier, skrämrel, kränkningar)

Sexuella

Ekonomiska (t.ex. stöld, utpressning, förskingring)

Övergrepp eller kränkning av annat slag – ange vad:

Brister i omsorgen → ange vilken/ vilka typer av brister (fler än ett svarsalternativ är möjligt):

Personlig hygien

Tand- och munhygien

Mathållning

Brister i tillsynen

Brister av annat slag – ange vad:

Försummelser → ange vilken/ vilka typer av försummelser (fler än ett svarsalternativ är möjligt):

ej utförda insatser enligt beslut

upprepade inkomna klagomål

rutiner finns men har inte följts

rutiner saknas

försummelser av annat slag – ange vad:

Beskriv om något liknande har inträffat i verksamheten tidigare:

Beskriv missförhållandet/ risk för missförhållandet:

Bakomliggande orsaker till missförhållandet/ risk för missförhållandet?

Har åtgärder vidtagits med anledning av rapporten?

Ja Nej

Ange vilken/vilka åtgärder:

Vilka effekter förväntas av de vidtagna åtgärderna:

När vidtogs åtgärder? Ange år, månad dag, ev. klockslag:

Vad har gjorts? Omedelbara åtgärder:

Vad har gjorts eller kommer att göras på kort sikt?

Vad kommer att göras på lång sikt?

Uppföljningsdatum

Vem/vilka har lämnat uppgifter till utredningen?

Ställningstagande vid slutförd utredning:

Ställningstagande:

Lex Sarah bedöms föreligga

Ja Nej

Namn/Titel:

Datum:

Utredningen skickas då den är slutförd till:

Täby kommun
Socialnämnden
183 80 Täby
son@taby.se

Bilaga 1

Rapportering av missförhållanden och risker för missförhållanden enligt Sol och LSS, Lex Sarah

Rapporten

Rapporten är lämnad av:	Titel/funktion:
Telefon:	E-postadress:
Rapporten är lämnad till:	Rapporteringsdatum:
Mottagare av rapporten:	Rapporten mottogs: Muntligt ☐ Skriftligt ☐ Via mail ☐

Rapporteringen berör

Berörda/berörd brukare:	Personnummer:
Verksamhetens namn:	Namn på ansvarig chef:

Beskrivning av händelsen

Uppgifter om när händelsen upptäcktes:	
Datum och klockslag:	Plats:
När inträffade händelsen? Vad har hänt? Hur upptäcktes händelsen?	

Konsekvenser för den enskilde:

Bedömd påäng enligt matrismodell för bedömning av riskstorlek. (Se sid 3)

Vidtagna åtgärder

Vilka åtgärder har vidtagits?

Underskrift

Namnteckning	Namnförtydligande
Datum:	Telefon/E-post

Rapporten lämnas till den som är utsedd att vara mottagare av rapporten enligt ledningssystemet, exempelvis närmaste chef.

Bedömning av allvarlighetsgrad, för in bedömd siffra i riskmatrisen nederst på sidan.

Allvarlighetsgrad	Exempel på konsekvenser
Katastrofal (4)	Dödsfall/själv mord
Betydande (3)	Allvarlig skada/påtaglig risk för skada av kundens hälsa & utveckling <ul style="list-style-type: none"> - Upprepade psykiska övergrepp/kränkande behandling - Annan vård inklusive allvarlig försummelse - Betydande risker i vårdmiljön
Måttlig (2)	Risk för skada av kundens hälsa & utveckling <ul style="list-style-type: none"> - Tillfälliga eller mindre allvarliga brister i omsorgen - Tillfällig eller mindre allvarig försummelse - Otillräckligt stöd för att klara sig själv
Mindre (1)	Obehaglig eller obetydlig skada

Bedömning av sannolikhet, för in bedömd siffra i riskmatrisen nederst på sidan.

Sannolikhet för det inträffade	Förekomst/vanlighet
Mycket stor (4)	Kan inträffa dagligen
Stor (3)	Kan inträffa varje vecka
Liten (2)	Kan inträffa varje månad
Mycket liten (1)	Kan inträffa 1 gång/år

Riskmatris, för in bedömd totalsiffra från riskmatrisen till rapporten sidan 2. (Källa: SKL)

		Allvarlighetsgrad			
		Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Sannolikhet	Mycket stor (4)	16	12	8	4
	Stor (3)	12	9	6	3
	Liten (2)	8	6	4	2
	Mycket liten (1)	4	3	2	1

FIGUR 13: HFMEA Riskmatris.

Källa: Department of Veterans Affairs, National Center for Patient Safety, USA

ANMÄLAN – Iex Sarah

enligt 14 kap. 7 § SoL eller 24 f § LSS

 Avsändarens diarienummer

-
- ett allvarligt missförhållande
-
-
- en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande

Anmälan görs till den tillsynsregion som har tillsyn över den verksamhet där det allvarliga missförhållandet har inträffat eller risken för ett allvarligt missförhållande har förelegat.

Socialstyrelsen
Region _____

Anmälan görs av

-
- Nämnd _____ i _____ kommun/landsting
-
-
- Enskild verksamhet _____ (namnet på t.ex. bolaget, stiftelsen)
-
-
- Statens institutionsstyrelse

Kontaktperson	Titel/funktion	
Arbetsplats	Utdelningsadress	
Postnr	Postort	
Telefon (inkl. riktnr)	E-postadress	

Var och när har det allvarliga missförhållandet inträffat eller risken för ett allvarligt missförhållande förelegat

Enhet/avdelning	Typ av verksamhet	
Gatuadress	Postnr	Postort
Telefon (inkl. riktnr)	Datum, veckodag samt klockslag för det inträffade	

Kortfattad beskrivning av det allvarliga missförhållandet eller risken för ett allvarligt missförhållande och konsekvenserna för den enskilde

-
- Berörda enskilda har underrättats om anmälan om det allvarliga missförhållandet eller risken för ett allvarligt missförhållande

Bifogade handlingar

- Slutförd utredning enligt 14 kap. 6 § SoL
- Slutförd utredning enligt 24 e § LSS
- Gällande rutiner i verksamheten som är av betydelse för det aktuella missförhållandet
- Övrigt _____

Beskrivning av verksamhetens organisation och bemanning

Uppgifter om personalens utbildning, tjänstgöringstid och anställningsform (på den berörda enheten)

Åtgärder som har vidtagits eller planeras i verksamheten för att förhindra att liknande missförhållanden inträffar igen

Datum	Den anmälningsansvariges underskrift/protokollsutdrag	Namnförtydligande
-------	---	-------------------